

แผนพัฒนาการเกษตร

ตำบลบ้านใหม่สุขเกษม

ประจำปี 2566 - 2570 (ฉบับทบทวน)

สำนักงานเกษตรอำเภอคลองไทรลาด
จังหวัดสุโขทัย

คำนำ

การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรตำบลบ้านใหม่สุขเกษม เล่มนี้ดำเนินการโดยเน้นการมีส่วนร่วมของเกษตรกร/ชุมชน และองค์กรท้องถิ่นร่วมกันทำเวทีชุมชน วิเคราะห์ และค้นหาศักยภาพของชุมชน เพื่อให้การพัฒนาชุมชนตรงตามเป้าหมายและสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน ในลักษณะบูรณาการสามารถแก้ไขปัญหาของเกษตรกรและชุมชนได้ในการลดต้นทุนการผลิต การปรับปรุงคุณภาพและเพิ่มมูลค่าสินค้าการเกษตร ประชาชนมีส่วนร่วมคิด ร่วมทำพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและการใช้ประโยชน์ร่วมกันของชุมชน มีการตัดสินใจด้วยตนเองภายใต้ข้อมูลที่อยู่ตามสภาพความเป็นจริง เพื่อให้การพัฒนาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด

ดังนั้น ผู้จัดทำคิดว่าแผนพัฒนาการเกษตรตำบลบ้านใหม่สุขเกษม คงเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานราชการหรือองค์กรต่าง ๆ ที่จะนำไปประกอบในการวางแผนพัฒนาอาชีพระดับหมู่บ้านตำบลบ้านใหม่สุขเกษม ได้บ้างแต่ถ้าเอกสารเล่มนี้ยังมีข้อผิดพลาดก็จะได้ทำการปรับปรุงในโอกาสต่อไป

(นางสาวทวีพร เขียวแก้ว)

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

ธันวาคม 2565

สารบัญ

บทที่ 1 สภาพข้อมูลทั่วไป

1.1 สภาพข้อมูลทั่วไป.....	1
1.2 ลักษณะภูมิประเทศ.....	2
1.3 สภาพภูมิอากาศ.....	6
1.4 เส้นทางคมนาคม.....	8
1.5 แหล่งน้ำและระบบชลประทาน.....	8
1.6 สภาพเศรษฐกิจและสังคม.....	10
โครงสร้างเศรษฐกิจ.....	11
จำนวนครัวเรือน.....	11
การศึกษา.....	11
การสาธารณสุข.....	
ศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม	
1.7 การใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land Used).....	13

บทที่ 2 การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของตำบลบ้านใหม่สุขเกษม..... 14

2.1 ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่.....	14
2.2 ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข.....	26
2.3 การวิเคราะห์ Swot และ Tows Matrix.....	30

บทที่ 3 ทิศทาง/แนวทางการพัฒนาการเกษตรระดับตำบล.....31

3.1 พัฒนาการผลิตสินค้า.....	31
3.2 พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร.....	32
3.3 พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร	

ภาคผนวก

โครงการ

บทที่ 1

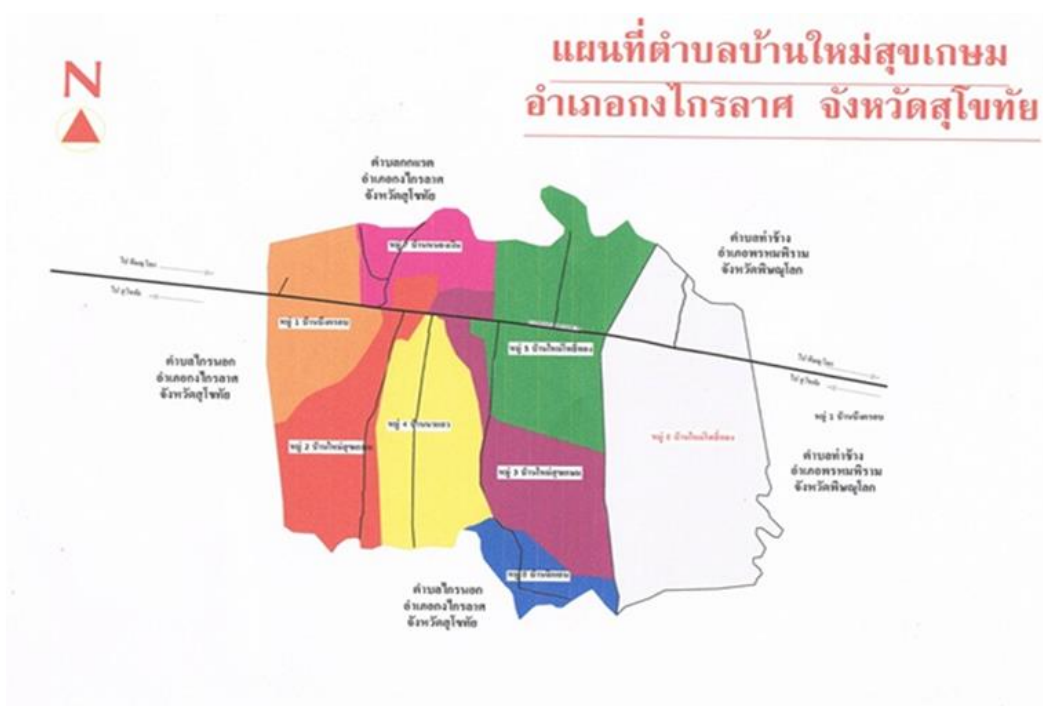
1.1 ข้อมูลสภาพทั่วไป

1.1.1 ที่ตั้งและขนาดพื้นที่

ตำบลบ้านใหม่สุขเกษม ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกของอำเภอองไกรลาค มีเนื้อที่โดยประมาณ 33.9 ตารางกิโลเมตร หรือพื้นที่ 2,1502 ไร่

1.1.2 มีอาณาเขต

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	ตำบลกกแรต อำเภอองไกรลาค
ทิศใต้	ติดต่อกับ	ตำบลไกรนอก อำเภอองไกรลาค
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	ตำบลท่าช้าง อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	ตำบลกกแรต และตำบลไกรนอก อำเภอองไกรลาค จังหวัดสุโขทัย

ภาพที่ 1.1 แสดงแผนที่ตำบลบ้านใหม่สุขเกษม

1.1.3 การแบ่งเขตการปกครอง

ตำบลบ้านใหม่สุขเกษม แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 8 หมู่บ้าน ดังนี้

- หมู่ที่ 1 บ้านบึงครอบครัว
- หมู่ที่ 2 บ้านใหม่สุขเกษม
- หมู่ที่ 3 บ้านใหม่สุขเกษม
- หมู่ที่ 4 บ้านนาแถว
- หมู่ที่ 5 บ้านใหม่โพธิ์ทอง
- หมู่ที่ 6 บ้านใหม่โพธิ์ทอง
- หมู่ที่ 7 บ้านหนองเงิน
- หมู่ที่ 8 บ้านจิกเอน

1.2 ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)

เป็นพื้นที่ราบลุ่มต่ำและมีน้ำท่วมขังในฤดูน้ำหลาก เป็นพื้นที่รับน้ำอยู่ในเขตโครงการบางระกำโมเดล

1.2.1 ลักษณะดิน กลุ่มชุดดิน

กลุ่มดินตำบลบ้านใหม่สุขเกษม ส่วนใหญ่เป็นดินเหนียวเป็นที่ราบลุ่มน้ำท่วมในฤดูฝนมีกลุ่มชุดดิน ดังนี้

กลุ่มดินชุดที่ 4 มีพื้นที่ 13,906 ไร่ ลักษณะโดยทั่วไปเป็นดินพวกดินเหนียว ดินบนมีสีน้ำตาลปนเทาหรือสีน้ำตาลหรือสีเทาปนสีเขียวมะกอกมีจุดประสีน้ำตาลปนเหลืองหรือสีน้ำตาลแก่อาจพบก้อนปูน ก้อนสารเคมีสะสมพวกเหล็ก และแมงกานีสในดินชั้นล่างการระบายน้ำค่อนข้างเลวถึงเลว พบตามที่ราบเรียบหรือที่ราบลุ่มระหว่างคันดินริมลำน้ำ กับลานตะพักลำน้ำค่อนข้างใหม่ น้ำแช่ขังในฤดูฝนลึก 30-50 ซม. นาน 4-5 เดือน ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลาง PH 5.5-6.5 ถ้าหากดินมีก้อนปูนปะปนอยู่ PH จะเป็น 7.0-8.0

ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน ในฤดูฝนมีน้ำแช่ขังนาน 4-5 เดือน

ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช สภาพพื้นที่ราบลุ่มมีสภาพพื้นที่ราบเรียบ

ถึงเกือบราบเรียบ ดินมีสภาพการระบายน้ำค่อนข้างเลวถึงเลว ในช่วงฤดูฝนมีน้ำขังที่ผิวดินเป็นระยะเวลา 4-5 เดือน เนื้อดินเป็นดินเหนียวเก็บกักน้ำได้ดี จึงเหมาะสมที่จะใช้ในการทำนามากกว่าการปลูกพืชอย่างอื่น

ปลูกข้าว ไถพรวนขณะที่ดินมีความชื้นที่เหมาะสม ไถกลบตอซัง ปล่อยให้ 3-4 สัปดาห์ หรือ ไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานโสนอัฟริกันหรือโสนอินเดีย 4-6 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ 50-70 วัน ปล่อยให้ 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร 16-20-0 ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ 35-40 วัน พัฒนา

แหล่งน้ำไว้ใช้ในกรณีที่ข้าวขาดน้ำหรือทำนาครั้งที่ 2 หรือใช้ปลูกพืชไร่หรือพืชผักหลังเก็บเกี่ยวข้าว โดยทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 1-2 ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

ปลูกพืชผักหรือไม้ผล ยกร่องกว้าง 6-8 เมตร คูน้ำกว้าง 1.0-1.5 เมตร ลึก 0.5-1.0 เมตร ร่องแปลงปลูกอยู่สูงจากระดับน้ำที่เคยท่วม ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 1-2 ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือชุดหลุมปลูกขนาด 50x50x50 ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 15-25 กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ 7 มีเนื้อที่ 3,372ไร่ ลักษณะโดยทั่วไป เนื้อดินเป็นพวกดินเหนียว มีสีน้ำตาลหรือสีน้ำตาลปนเทา พบจุดประสีน้ำตาล สีแดงปนเหลือง สีน้ำตาลปนแดง หรือสีแดงปะปนตลอดชั้นดิน กลุ่มดินนี้เกิดจากพวกตะกอนลำน้ำ เป็นดินลึก มีการระบายน้ำค่อนข้างเลว พบตามพื้นที่ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ ฤดูฝนชั่งน้ำลึก 30-50 ซม. นาย 3-4 เดือน ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลาง PH 6.0-7.0

ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน โครงสร้างแน่นทึบ ดินแห้งแข็ง ทำให้ไถพรวนยาก ขาดแคลนน้ำ และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช เมื่อพิจารณาสภาพพื้นที่ลักษณะเนื้อดินและการระบายน้ำของดิน กลุ่มชุดดินที่ 7 มีความเหมาะสมในการทำนา

ปลูกข้าว ไถพรวนขณะที่ดินมีความชื้นที่เหมาะสม ไถกลบตอซัง ปล่อยไว้ 3-4 สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หว่านโสนอัฟริกันหรือโสนอินเดีย 4-6 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ 50-70 วัน ปล่อยทิ้งไว้ 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร 16-20-0 ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ 35-40 วัน พัฒนาแหล่งน้ำไว้ใช้ในกรณีที่ข้าวขาดน้ำหรือทำนาครั้งที่ 2 หรือใช้ปลูกพืชไร่หรือพืชผักหลังเก็บเกี่ยวข้าว โดยทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 1-2 ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

ปลูกพืชผักหรือไม้ผล ยกร่องกว้าง 6-8 เมตร คูน้ำกว้าง 1.0-1.5 เมตร ลึก 0.5-1.0 เมตร ร่องแปลงปลูกอยู่สูงจากระดับน้ำที่เคยท่วม ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 1-2 ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือชุดหลุมปลูกขนาด 50x50x50 ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 15-25

กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ 15 มีเนื้อที่ 2,828 ไร่ ลักษณะโดยทั่วไป กลุ่มดินทรายแข็งลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำ ปฏิกิริยาดินเป็นกลางหรือเป็นด่าง การระบายน้ำเร็วถึงค่อนข้างเร็ว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำถึงปานกลาง

ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน หน้าดินแน่นทึบ ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ บางพื้นที่ขาดแคลนน้ำ และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

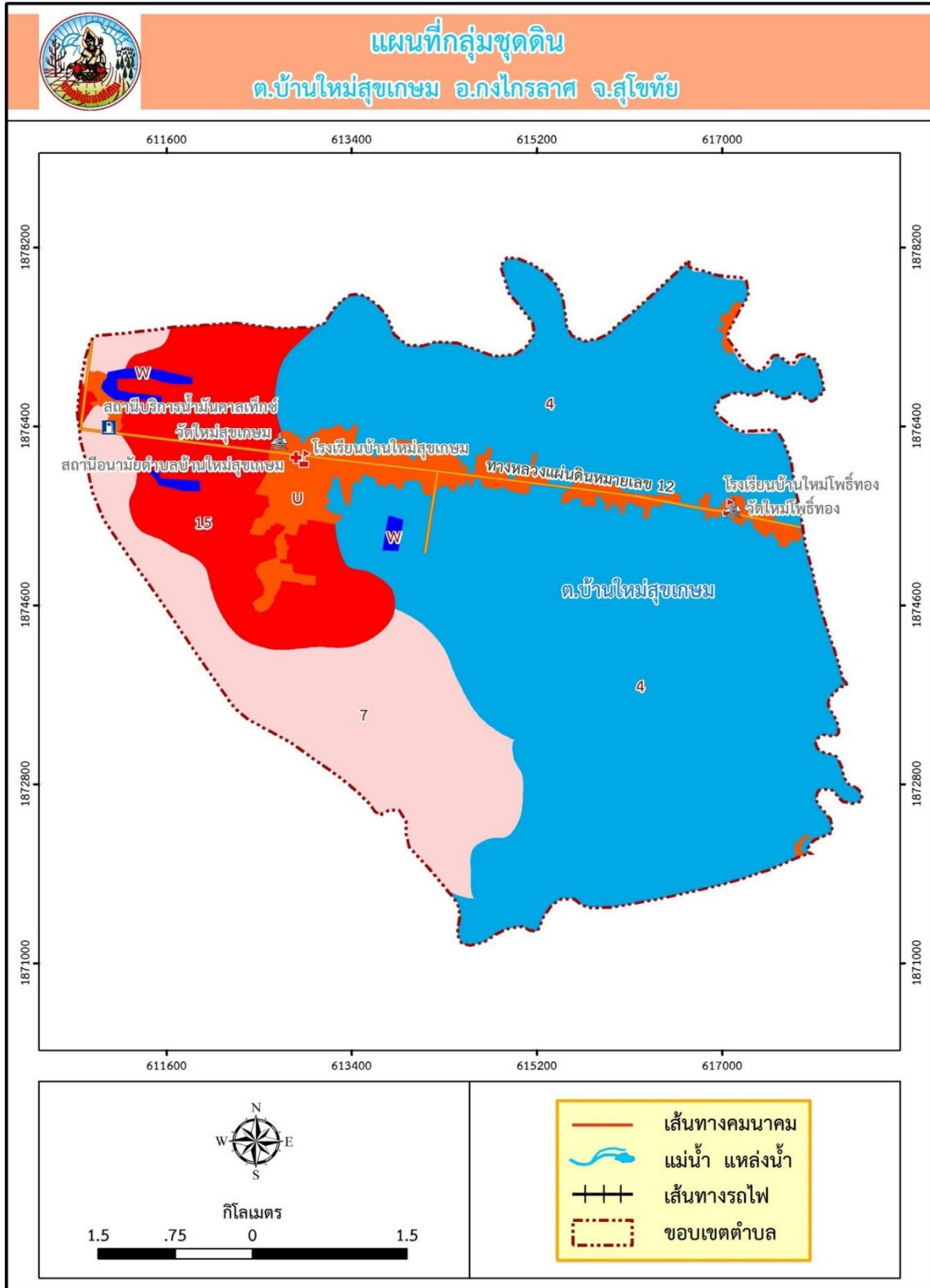
ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช

ปลูกข้าว ไถกลบตอซัง ปล่อยทิ้งไว้ 3-4 สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (ไสนอ์พริกกันหรือไสนอินเดีย 6-8 ต้น/ไร่ ไถกลบก่อนออกดอก 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร 15-15-15 ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ 35-45 วัน การปักดำข้าวควรเพิ่มจำนวนต้นต่อกอให้มากขึ้น พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในช่วงที่ข้าวขาดน้ำหรือใช้ทำนาครั้งที่ 2 หรือปลูกพืชไร่ พืชผักหรือพืชตระกูลถั่วหลังเก็บเกี่ยวข้าว โดยทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 2-3 ต้น/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

ปลูกพืชไร่ พืชผัก หรือไม้ผล ยกร่องกว้าง 6-8 เมตร คูน้ำกว้าง 1.0-1.5 เมตร ลึก 0.5-1.0 เมตร มีคันดินอัดแน่นล้อมรอบ ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 2-3 ต้น/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือชุดหลุมปลูกขนาด 50x50x50 ซม. พร้อมปรับปรุงหลุมปลูกด้วยอินทรีย์วัตถุ ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 25-50 กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมี หรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ตารางที่ 1.1 แสดงกลุ่มชุดดิน

ลำดับ	กลุ่มชุดดิน	พื้นที่ (ไร่)
1	4	13,906
2	7	3,372
3	15	2,828
4	U	1,251
5	W	145
	รวม	2,1502

ภาพที่ 1.2 แผนที่แสดงกลุ่มชุดดินตำบลบ้านใหม่สุขเกษม

1.3 สภาพภูมิอากาศ

1.3.1 ลักษณะภูมิอากาศ

ลักษณะภูมิอากาศ โดยทั่ว ๆ ไปมีลักษณะ ฤดูร้อน ได้รับอิทธิพลมาจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือและตะวันตกเฉียงใต้ พัดผ่านตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนพฤษภาคม ฤดูฝน ได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือและตะวันตกเฉียงใต้ตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคมถึงเดือนตุลาคม และฤดูหนาวได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมจากตะวันออกเฉียงเหนือตั้งแต่เดือนพฤศจิกายนถึงเดือนมกราคม

1.3.2 ฤดูกาล

ฤดูร้อน เริ่มปลายเดือนมีนาคม – เดือนพฤษภาคม อากาศร้อนสูงสุดเดือนเมษายน อุณหภูมิเฉลี่ยสูงสุด ปี 2565 เท่ากับ 36.58 องศาเซลเซียส

ฤดูฝน เริ่มเดือนพฤษภาคม – เดือนตุลาคม จำนวนปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย 6 ปี (2560-2565) เท่ากับ 831.26 มิลลิเมตร

ฤดูหนาว เริ่มเดือนพฤศจิกายน-เดือนกุมภาพันธ์ อากาศหนาวที่สุดเดือนธันวาคม อุณหภูมิเฉลี่ยต่ำสุดในปี 2564 เท่ากับ 20.75 องศาเซลเซียส

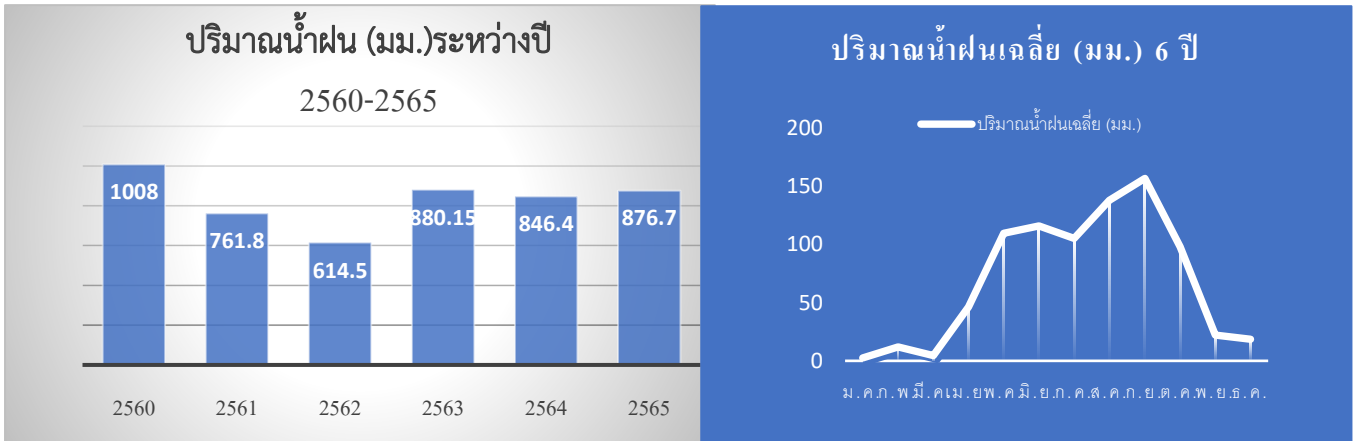
1.3.3 ปริมาณน้ำฝน

อำเภอองไกรลาค จังหวัดสุโขทัย วัดปริมาณน้ำฝนในช่วง 6 ปี (2560-2565) โดยมีปริมาณน้ำฝนมากที่สุดในปี 2560 วัดได้ 1,008 มิลลิเมตร ส่วนฝนตกน้อยที่สุดเกิดขึ้นในปี 2562 วัดได้ 614 มิลลิเมตร ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย 6 ปี วัดได้ 831.26 มิลลิเมตร โดยปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยน้อยที่สุดเกิดขึ้นในเดือนมกราคม วัดได้ 2.5 มิลลิเมตร และปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยมากที่สุดเกิดขึ้นในเดือนกันยายน วัดได้ 157.03 มิลลิเมตร

ตารางที่ 1.2 แสดงปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย 5 ปี (2560-2565)

ปริมาณน้ำฝน (มิลลิเมตร) อำเภอองไกรลาค จังหวัดสุโขทัย													
ปี/เดือน	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	รวม
2565	1	20	16.1	17.6	115	79.7	173.3	227	126.5	83.2	2.3	15	876.7
2564	1.2	3.4	5.2	11.8	24.5	51.2	117.5	124.6	157	159	97	94	846.40
2563	-	-	-	177.2	62.2	166.5	31	120	231.45	91.8	-	-	880.15
2562	5.5	3.2	3.4	12.4	176	126	121	124	24	11	5	3	614.5
2561	-	3.2	-	26.1	120.2	186.8	36.9	97.4	209.6	81.6	-	-	761.8
2560	7.3	42.2	3.4	33.4	160.8	86.7	153.2	135.3	193.6	163.4	28.7	-	1,008.0
เฉลี่ย 6 ปี	2.5	12	4.68	46.42	109.78	116.15	105.48	138.05	157.03	98.33	22.17	18.67	831.26

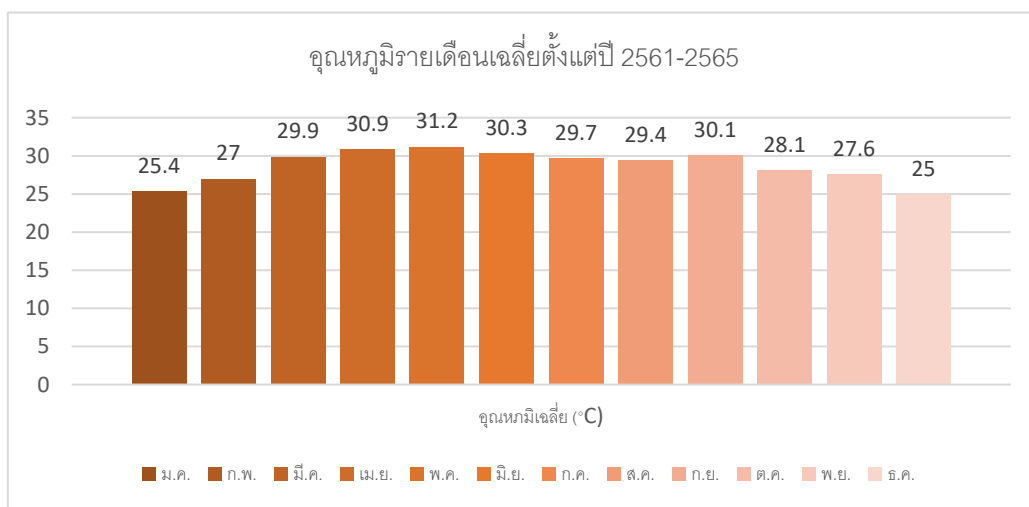
ที่มา : ที่ว่าการอำเภอองไกรลาค (ธันวาคม, 2565)

ภาพที่ 1.3 แสดงปริมาณน้ำฝนรวมทั้งปี (มิลลิเมตร) ของอำเภอองไกรลาค จังหวัดสุโขทัย (ปี 2560-2565)

ตารางที่ 1.3 แสดงอุณหภูมิเฉลี่ย 6 ปี (2560 – 2565)

อุณหภูมิ(°C)		ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ษ.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	เฉลี่ย
2561	สูงสุด	36	35	37	39	38	35	35	34	36	35	35	36	35.91
	ต่ำสุด	17	20	22	21	23	24	24	24	24	19	19	17	21.16
2562	สูงสุด	34	37	39	41	41	38	34	34	34	33	32	32	35.75
	ต่ำสุด	17	20	21	24	25	24	24	25	24	23	19	17	21.91
2563	สูงสุด	35	36	40	40	40	39	34	34	35	35	34	34	36.33
	ต่ำสุด	15	15	23	21	23	24	24	24	30	22	29	18	22.33
2564	สูงสุด	35	37	39	39	38	38	38	37	35	35	35	33	36.58
	ต่ำสุด	14	17	21	23	24	23	24	23	24	23	19	14	20.75
2565	สูงสุด	35	37	38	40	37	36	36	35	35	35	35	35	36.17
	ต่ำสุด	16	16	19	21	23	22	24	24	24	21	19	14	20.25

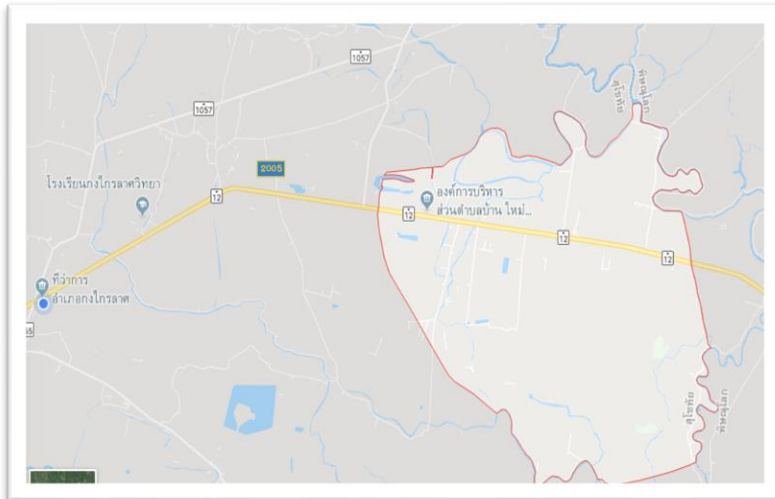

ภาพที่ 1.4 แสดงอุณหภูมิของอำเภอองไกรลาค จังหวัดสุโขทัย (ปี 2560-2565)

1.4 เส้นทางคมนาคม

ตำบลบ้านใหม่สุขเกษมมีถนนทางหลวงแผ่นดินตัดผ่าน ได้แก่ ถนนทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 12 สิงห์วัฒน์ (สุโขทัย-พิษณุโลก)

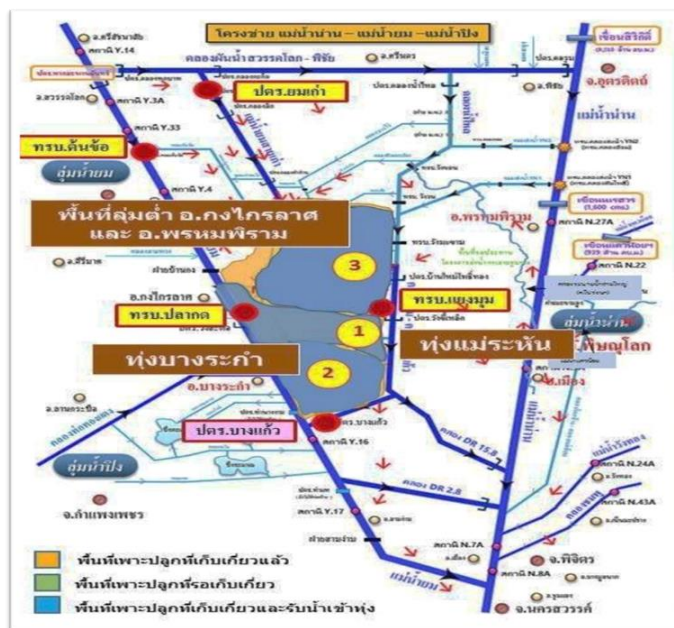
- ถนนคอนกรีต 26 สาย
- ถนนลาดยาง 7 สาย
- ถนนลูกรัง 86 สาย

ภาพที่ 1.5 แสดงเส้นทางคมนาคมหลัก ถนนทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 12 ถนนสิงห์วัฒน์ (ที่มา : <https://www.google.com/maps/place/>)

1.5 แหล่งน้ำและระบบชลประทาน

โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษายมน่าน จะรับผิดชอบพื้นที่โครงการบางระกำโมเดล ซึ่งตำบลบ้านใหม่สุขเกษมได้เข้าร่วมโครงการอยู่ในเขตชลประทานครบทุกหมู่บ้าน

ภาพที่ 1.6 แสดงพื้นที่ส่งน้ำโครงการบางระกำโมเดล

แหล่งน้ำธรรมชาติ

1. คลองปากบาง	อยู่หมู่ที่ 1	บ้านบึงครอบครัว
2. คลองแขวน	อยู่หมู่ที่ 7	บ้านหนองเงิน
3. คลองมาบคุด	อยู่หมู่ที่ 7	บ้านหนองเงิน
4. คลองหนองเงิน	อยู่หมู่ที่ 7	บ้านหนองเงิน
5. คลองหนองดิน	อยู่หมู่ที่ 7	บ้านหนองเงิน
6. คลองหนองโรง	อยู่หมู่ที่ 7	บ้านหนองเงิน
7. คลองขอนแก่น	อยู่หมู่ที่ 2,3,4,5	บ้านใหม่สุขเกษม, บ้านนาแถว
8. คลองน้อย	อยู่หมู่ที่ 2	บ้านใหม่สุขเกษม
9. คลองปากกรด	อยู่หมู่ที่ 5	บ้านใหม่โพธิ์ทอง
10. คลองหนองแปบ	อยู่หมู่ที่ 3	บ้านใหม่สุขเกษม
11. คลองหมื่นเพชร	อยู่หมู่ที่ 6,8	บ้านใหม่โพธิ์ทอง, บ้านจิกเอน
12. คลองหนองหัวควาย	อยู่หมู่ที่ 5	บ้านใหม่โพธิ์ทอง

▶ บึง , หนอง

1. บึงครอบครัว	อยู่หมู่ที่ 1	บ้านบึงครอบครัว
2. หนองไต้	อยู่หมู่ที่ 1	บ้านบึงครอบครัว
3. บึงอ้อ	อยู่หมู่ที่ 3	บ้านใหม่สุขเกษม
4. บึงซ่าย	อยู่หมู่ที่ 4	บ้านนาแถว
5. หนองเสื่อ	อยู่หมู่ที่ 6	บ้านใหม่โพธิ์ทอง
6. หนองแปบ	อยู่หมู่ที่ 3	บ้านใหม่สุขเกษม

แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น

▶ ฝ่าย	2	แห่ง
▶ บ่อบาดาล	682	แห่ง
▶ ประปา	10	แห่ง

ตารางที่ 1.4 แสดงพื้นที่เขตชลประทานตำบลบ้านใหม่สุขเกษม

หมู่	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวนเกษตรกร (ราย)	พื้นที่ทั้งหมด	ในเขต ชลประทาน	นอกเขต ชลประทาน
1	บ้านบึงครอบครัว	93	1,300.00	1,300.00	-
2	บ้านใหม่สุขเกษม	159	3,122.00	3,122.00	-
3	บ้านใหม่สุขเกษม	136	2,500.00	2,500.00	-
4	บ้านนาแถว	95	2,100.44	2,100.44	-
5	บ้านใหม่โพธิ์ทอง	208	4,386.00	4,386.00	-
6	บ้านใหม่โพธิ์ทอง	117	3,222.00	3,222.00	-
7	บ้านหนองเงิน	68	592.00	592.00	-
8	บ้านจิกเอน	32	1,710.00	1,710.00	-
รวม		908	18,932.44	18,932.44	

1.6 สภาพเศรษฐกิจและสังคม

1.6.1 โครงสร้างเศรษฐกิจที่สำคัญ

ประชากรตำบลไกรนอกส่วนใหญ่จะมีการประกอบอาชีพด้านการเกษตร ซึ่งสามารถจำแนกออกเป็นทำการเกษตรเป็นอาชีพหลัก ร้อยละ 93.54 และทำการเกษตรเป็นอาชีพรองเพียง ร้อยละ 6.46 ซึ่งเกษตรกรมีการทำอาชีพเสริมอื่น ๆ เช่น ค้าขาย การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร งานหัตถกรรม เย็บผ้า เป็นต้น

1.6.2 รายได้ของประชากร

ตารางที่ 1.5 แสดงรายได้ของประชากรรวม รายได้ต่อหัว ของตำบลบ้านใหม่สุขเกษม

รายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปี ตำบลบ้านใหม่สุขเกษม ปี 2565		
ที่	พื้นที่	รายได้เฉลี่ยต่อหัวต่อปี (บาท)
1	หมู่ 1 บ้านบึงครอบครัว	130,526.64
2	หมู่ 2 บ้านใหม่สุขเกษม	65,704.64
3	หมู่ 3 บ้านใหม่สุขเกษม	84,591.89
4	หมู่ 4 บ้านใหม่นาแถว	62,658.24
5	หมู่ 5 บ้านใหม่โพธิ์ทอง	135,498.67
6	หมู่ 6 บ้านใหม่โพธิ์ทอง	164,266.83
7	หมู่ 7 บ้านหนองเงิน	62,206.95
8	หมู่ 8 บ้านจิกเอน	57,023.96
	เฉลี่ยทั้งสิ้น	100,596.75

ที่มา : ข้อมูล จปฐ. สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอองไกรลาค , 2565

1.6.3 จำนวนครัวเรือน

ตำบลบ้านใหม่สุขเกษม มีประชากรรวมทั้งสิ้น 4,598 คน จำแนกเป็นชาย 2,258 คน หญิง 2,340 คน ตารางที่ 1.6 จำนวนประชากรและครัวเรือนของตำบลบ้านใหม่สุขเกษมข้อมูล ณ วันที่ 28 เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2565

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวนประชากร			ครัวเรือนทั้งหมด	ครัวเรือนเกษตรกร
		ชาย	หญิง	รวม		
1	บ้านบึงครอบครัว	232	241	473	172	130
2	บ้านใหม่สุขเกษม	524	542	1,066	395	85
3	บ้านใหม่สุขเกษม	342	373	715	302	85
4	บ้านนาแถว	252	275	527	183	70
5	บ้านใหม่โพธิ์ทอง	378	395	773	340	120
6	บ้านใหม่โพธิ์ทอง	280	273	553	280	95
7	บ้านหนองเงิน	157	150	307	104	70
8	บ้านจิกเอน	93	91	184	62	48
รวม	8 หมู่บ้าน	2,258	2,340	4,598	1,838	926

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอองไทรลราช 2565

1.6.4 การศึกษา

ประชากรส่วนใหญ่ของตำบลไทรนอกจบชั้นประถมศึกษา ร้อยละ 41.50 รองลงมา จบชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น หรือเทียบเท่า ร้อยละ 20.60

จำแนกตามระดับการศึกษา

การศึกษา	เพศชาย		เพศหญิง		รวม	
	คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ
ไม่เคยศึกษา	26	0.87	38	1.27	64	2.15
อนุบาล/ศูนย์เด็กเล็ก	10	0.34	9	0.30	19	0.64
ต่ำกว่าชั้นประถมศึกษา (ป.4, ป.7, ป.6)	138	4.63	143	4.80	281	9.43
ประถมศึกษา (ป.4, ป.7, ป.6)	583	19.56	654	21.94	1,237	41.50
ม.ต้น (มศ.1-3 หรือ ม.1-3)	333	11.17	281	9.43	614	20.60
ม.ปลาย (มศ.4-5 หรือ ม.4-6 ห)	205	6.88	219	7.35	424	14.22
อนุปริญญา หรือเทียบเท่า หรือ ปวส.	49	1.64	54	1.81	103	3.46
ป.ตรี หรือเทียบเท่า	88	2.95	145	4.86	233	7.82
สูงกว่าปริญญาตรี	3	0.10	3	0.10	6	0.20
รวม	1,435	48.14	1,546	51.86	2,981	100.00

- 1) โรงเรียนบ้านใหม่สุขเกษม
สถานที่ตั้ง หมู่ 2 ตำบลบ้านใหม่สุขเกษม
- 2) โรงเรียนบ้านใหม่โพธิ์ทอง
สถานที่ตั้ง หมู่ 6 ตำบลบ้านใหม่สุขเกษม
- 3) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลบ้านใหม่สุขเกษม จำนวน 1 แห่ง
สถานที่ตั้ง หมู่ 1 ตำบลบ้านใหม่สุขเกษม
- 4) ศูนย์การศึกษาอนุบาลตามอัยาศัยตำบล
สถานที่ตั้ง หมู่ 2 ตำบลบ้านใหม่สุขเกษม

1.6.5 การสาธารณสุข

- 1) มีโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านใหม่สุขเกษม มี 1 แห่ง ตั้งอยู่หมู่ที่ 2 ตำบลบ้านใหม่สุขเกษม
- 2) สถานพยาบาลของเอกชน 2 แห่ง ตั้งอยู่ หมู่ที่ 2 และหมู่ที่ 3
- 3) มีอาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) จำนวน 117 คน

1.6.6 ศาสนา ประเพณีและวัฒนธรรม

- 1) ศาสนา

ประชากรในตำบลบ้านใหม่สุขเกษม นับถือศาสนาพุทธมีวัด จำนวน 5 แห่ง จะมีการทำบุญตักบาตรที่วัดทุกวันพระและวันสำคัญทางศาสนา ยึดมั่นในพระพุทธศาสนาทุกวันพระจะไปทำบุญตักบาตรตามวัดใกล้บ้าน

- 1) วัดใหม่สุขเกษม ตั้งอยู่ หมู่ 2 ตำบลบ้านใหม่สุขเกษม
- 2) วัดเกตุนาราม ตั้งอยู่ หมู่ 2 ตำบลบ้านใหม่สุขเกษม
- 3) วัดใหม่โพธิ์ทอง ตั้งอยู่ หมู่ 6 ตำบลบ้านใหม่สุขเกษม
- 4) วัดบึงครอบครัวธาราม ตั้งอยู่ หมู่ 1 ตำบลบ้านใหม่สุขเกษม
- 5) วัดปานาคกุญชร ตั้งอยู่ หมู่ 5 ตำบลบ้านใหม่สุขเกษม

- 2) ประเพณีและวัฒนธรรม

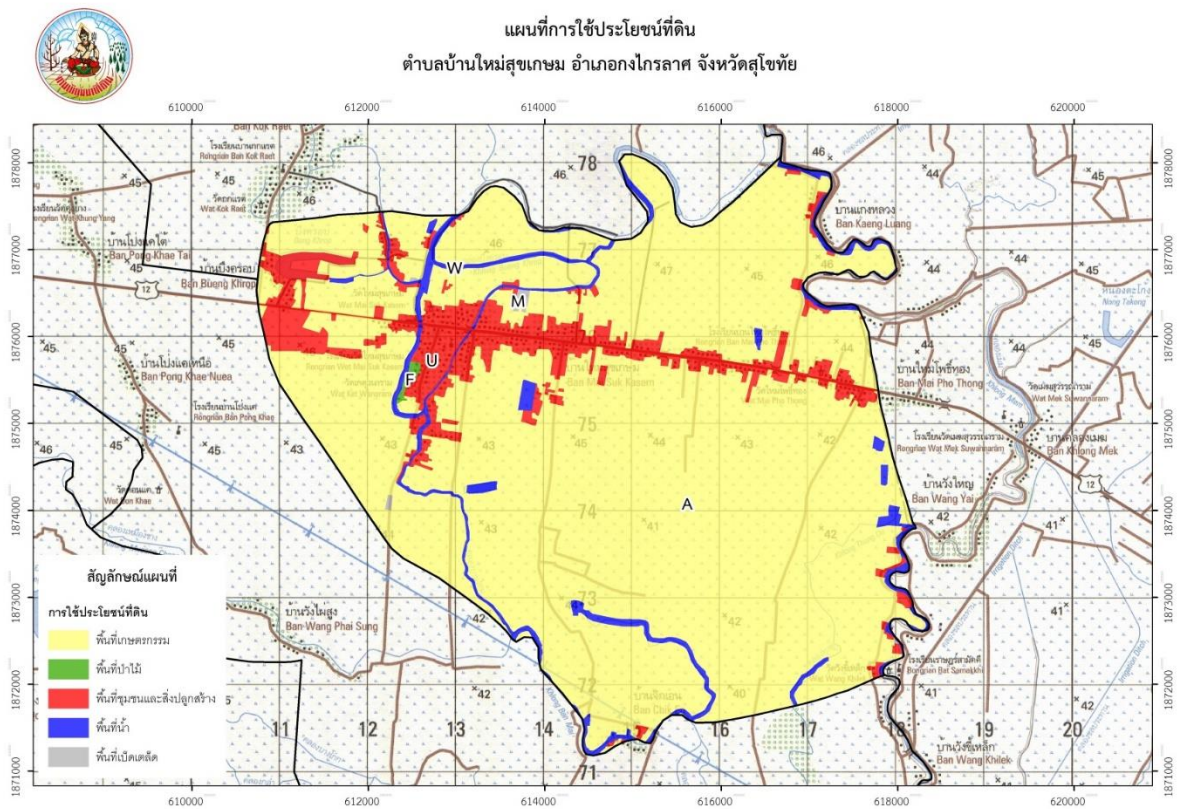
ตำบลบ้านใหม่สุขเกษม ตั้งมาเมื่อ ปี พ.ศ. 2522 แยกมาจากตำบลกกแรต อำเภอกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย ประชากรส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 80 เป็นที่อพยพมาจากต่างจังหวัดได้แก่ สิงห์บุรี สุพรรณบุรี สระบุรี และพิจิตร ตั้งบ้านเรือนอาศัยอยู่ หมู่ที่ 2, 3, 4, 5, 6 และ 8 อีกร้อยละ 20 เป็นคนพื้นถิ่นดั้งเดิม ตั้งบ้านเรือนอยู่ หมู่ที่ 1 และ 7 ทำให้มีภาษาพูดและขนบธรรมเนียมประเพณีแตกต่างกัน ประเพณีพื้นบ้านทั่วไป เช่น วันสงกรานต์ วันตรุษไทย วันสารทไทย ประเพณีบวชนาค แต่งงาน การขึ้นบ้านใหม่ งานลอยกระทง เป็นต้น

1.7 การใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land Used)

ลักษณะของการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทหลัก ๆ พื้นที่ตำบลบ้านใหม่สุขเกษมเป็นที่ราบลุ่มเหมาะแก่การทำนา โดยสภาพพื้นที่และลักษณะภูมิประเทศได้จัดแบ่งประเภทไว้

ตาราง 1.14 แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน

การใช้ประโยชน์ที่ดิน		จำนวนไร่
1	พื้นที่ทำการเกษตร	18,435
2	พื้นที่ป่าไม้	27
3	พื้นที่เปิดโล่ง	28
4	พื้นที่ชุมชนและสิ่งแวดล้อม	2083
5	พื้นที่น้ำ	880

ภาพที่ 1.8 แสดงแผนที่การใช้ประโยชน์ที่ดินตำบลบ้านใหม่สุขเกษม

บทที่ 2

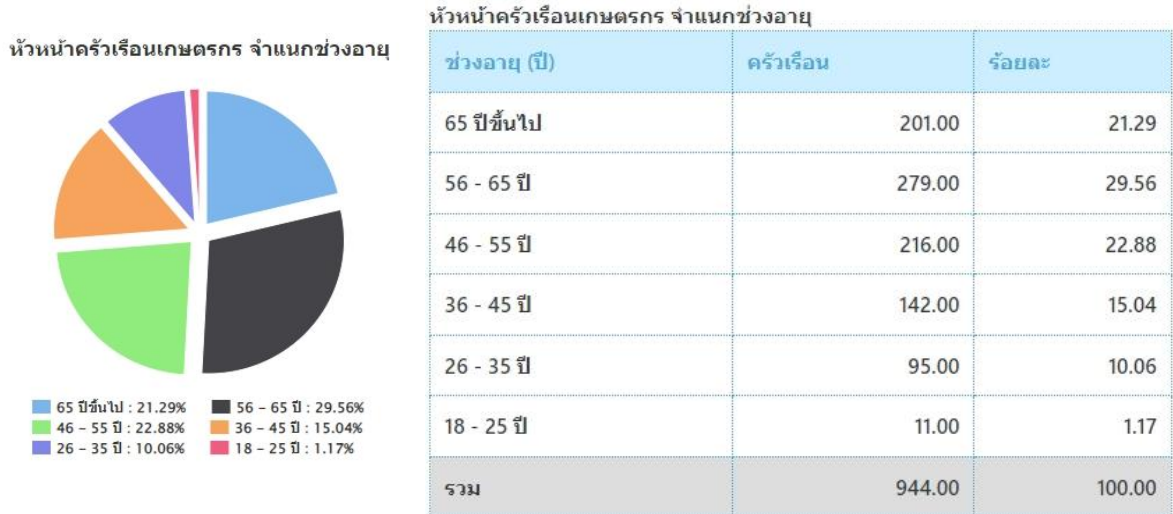
การวิเคราะห์สถานการณ์เกษตรของตำบลบ้านใหม่สุขเกษม

2.1 ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของตำบลบ้านใหม่สุขเกษม

2.1.1 เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

1) เกษตรกร

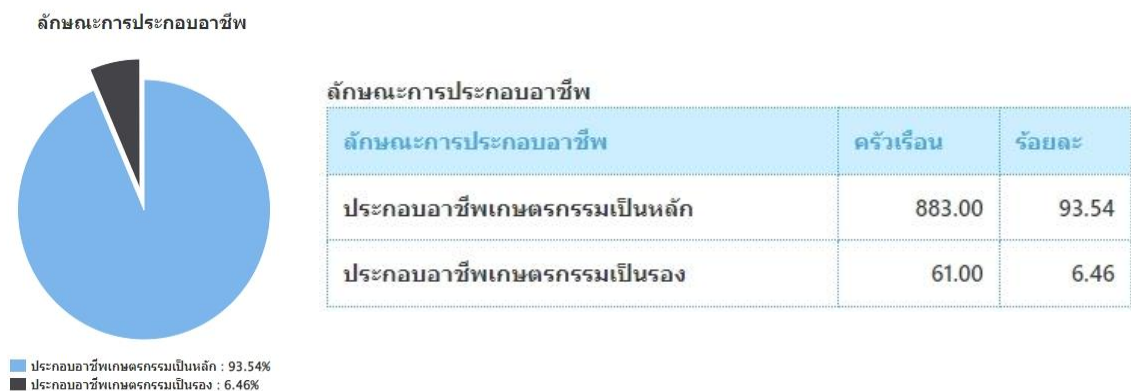
(1) จำนวนครัวเรือนเกษตรกรตำบลบ้านใหม่สุขเกษม 994 ครัวเรือน จำแนกตามอายุ ปี พ.ศ 2564

ภาพที่ 2.1 จำนวนครัวเรือนเกษตรกร จำแนกตามอายุ ตำบลบ้านใหม่สุขเกษม ปี พ.ศ 2564

ที่มา : ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร , 2564

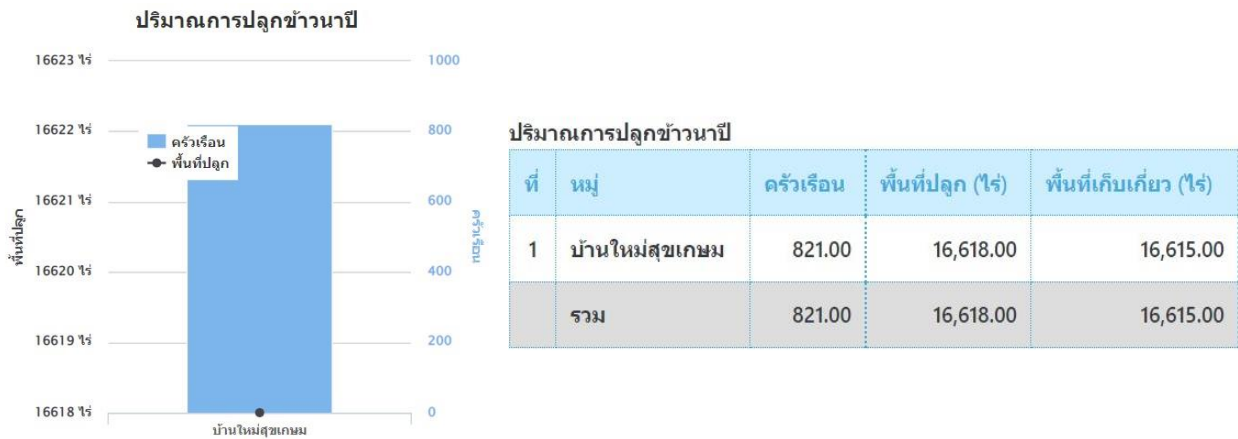
(2) ลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร ตำบลบ้านใหม่สุขเกษม

ภาพที่ 2.1 ลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร ตำบลไทรนอก ปี พ.ศ 2564

ที่มา : ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร , 2564

(3) ปริมาณการปลูกข้าวของเกษตรกรตำบลบ้านใหม่สุขเกษม

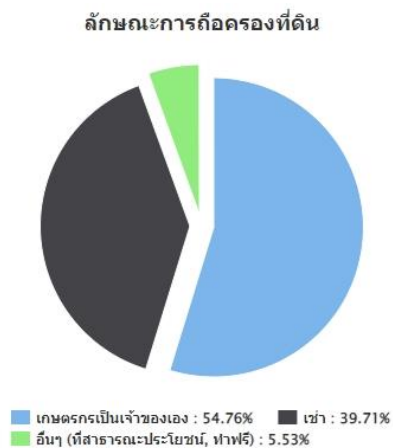
ภาพที่ 2.3 ปริมาณการปลูกข้าวของเกษตรกรตำบลบ้านใหม่สุขเกษม

ที่มา : ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร , 2564

(4) ลักษณะการถือครองที่ดินทางการเกษตร

พื้นที่ถือครอง

ครัวเรือน	พื้นที่ถือครอง (ไร่)	พื้นที่ถือครองเฉลี่ย (ไร่/ครัวเรือน)
856.00	30,984.00	31.71

ลักษณะการถือครองที่ดิน *

ลักษณะการถือครอง	ครัวเรือน	เนื้อที่ (ไร่)
เกษตรกรเป็นเจ้าของ	535.00	16,471.00
เช่า	388.00	13,343.00
อื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ท้าฟรี)	54.00	1,170.00
รวม **	856.00	30,984.00

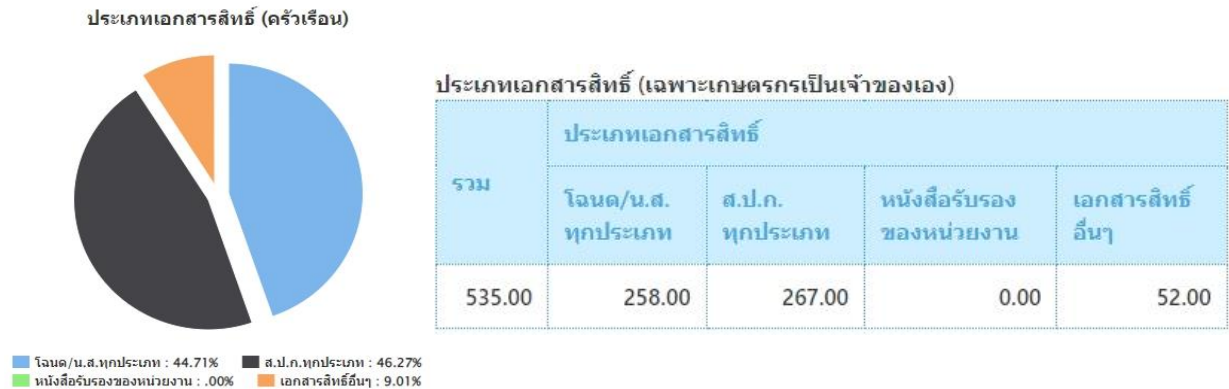
หมายเหตุ * ข้อมูลตามที่ดั่งแปลง เฉพาะครัวเรือนที่แจ้งปรับปรุงกิจการมการเกษตรในแต่ละปี

** เกษตรกรบางส่วนมีการถือครองในทุกลักษณะ

ภาพที่ 2.4 ลักษณะการถือครองที่ดินทางการเกษตรตำบลบ้านใหม่ ปี พ.ศ 2564

ที่มา : ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร , 2564

(5) ประเภทเอกสารสิทธิ์ (เฉพาะเกษตรกรเป็นเจ้าของ)

ภาพที่ 2.5 ประเภทเอกสารสิทธิ์ตำบลบ้านใหม่สุขเกษม ครัวเรือนเป็นเจ้าของ

ที่มา : ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร , 2564

2) องค์กรและสถาบันเกษตรกร

การเป็นสมาชิกองค์กรของเกษตรกรตำบลไทรนอก ครัวเรือนเกษตรกร 944 ครัวเรือน มีสมาชิกในครัวเรือน 2,520 คน โดยเฉลี่ย 1 ครัวเรือน จะมีสมาชิก 2 คน การเป็นสมาชิกองค์กรมากที่สุดคือ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) จำนวน 740 ครัวเรือน รองลงมาคือกลุ่มวิสาหกิจชุมชน จำนวน 101 ครัวเรือน สหกรณ์ภาคการเกษตร และกลุ่มผู้ใช้น้ำชลประทาน

3) ศูนย์เรียนรู้และเครือข่าย

นายประครอง สำอางค์ยอด

- ดำรงตำแหน่งประธานเครือข่าย ศพก. ตำบลบ้านใหม่สุขเกษม และเกษตรกร มีความเชี่ยวชาญด้านประมง การเลี้ยงกบและขยายพันธุ์กบ
- เป็น Smart Farmer ต้นแบบ
- ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง

(1) อาสาสมัครเกษตร

ตำบลไทรนอกมีอาสาสมัครเกษตรทั้งหมด จำนวน 13 คน แบ่งเป็นสาขาต่างๆ ดังนี้

- เกษตรหมู่บ้าน (อกม.) จำนวน 8 คน
- หมอдин จำนวน 6 คน
- อาสาสมัครสหกรณ์ จำนวน 2 คน

- ครูบัญชีอาสา จำนวน 1 คน

(2) ประชาชนชาวบ้าน

ตำบลบ้านใหม่สุขเกษม มี นายประครอง สำอางยอด เป็นราษฎรชาวบ้านภายใต้โครงการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

(3) ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (เครือข่าย)

ชื่อ : ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรตำบลบ้านใหม่สุขเกษม

ชื่อเกษตรกรต้นแบบ : นายประครอง สำอางยอด

สถานที่ตั้ง หมู่ 3 ตำบลบ้านใหม่สุขเกษม อำเภอกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย

สถานการณ์ของพื้นที่ : ตำบลบ้านใหม่สุขเกษมมีพื้นที่ส่วนใหญ่อยู่ในเขตชลประทาน เกษตรกรสามารถทำนาได้อย่างต่อเนื่องแต่ไม่ได้คำนึงถึงต้นทุนการผลิต การใช้น้ำอย่างมีคุณค่า ทำให้ได้ผลผลิตน้อยและประสบปัญหาขาดทุน

แนวทางการพัฒนา : มีการวางแผนการผลิต เน้นการผลิตแบบคุณภาพ และการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า

จุดเด่นของศูนย์เรียนรู้ : การทำเกษตรผสมผสาน ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

หลักสูตรเรียนรู้ : 1. การประกอบอาชีพเกษตรกรรมตามแนวทางเกษตรทฤษฎีใหม่

2. การเพาะเลี้ยงกบ

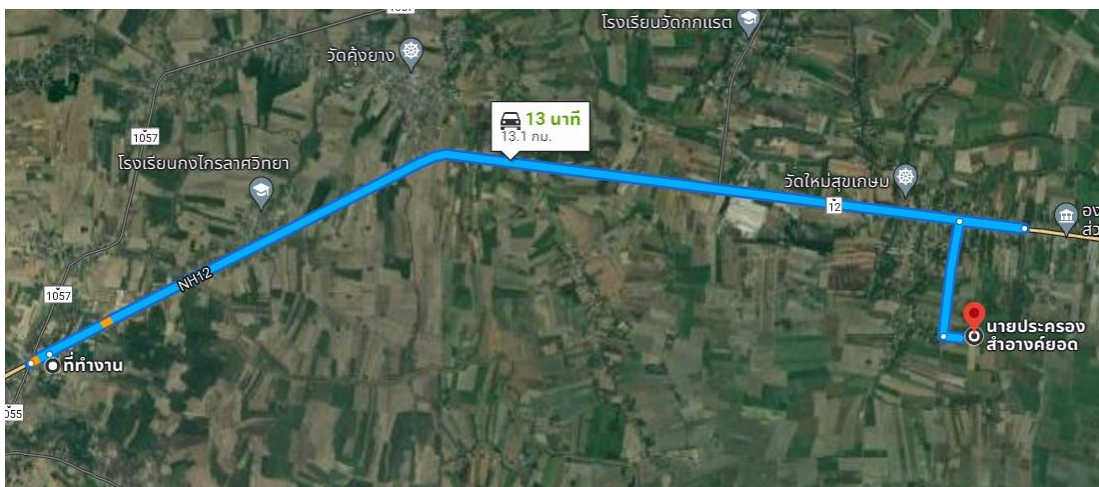
3. การทำปุ๋ยอินทรีย์

หลักสูตรบังคับ 1. เศรษฐกิจพอเพียง

2. เกษตรทฤษฎีใหม่

3. เกษตรผสมผสาน

หลักสูตรเสริม 1. โคกหนองนา โมเดล

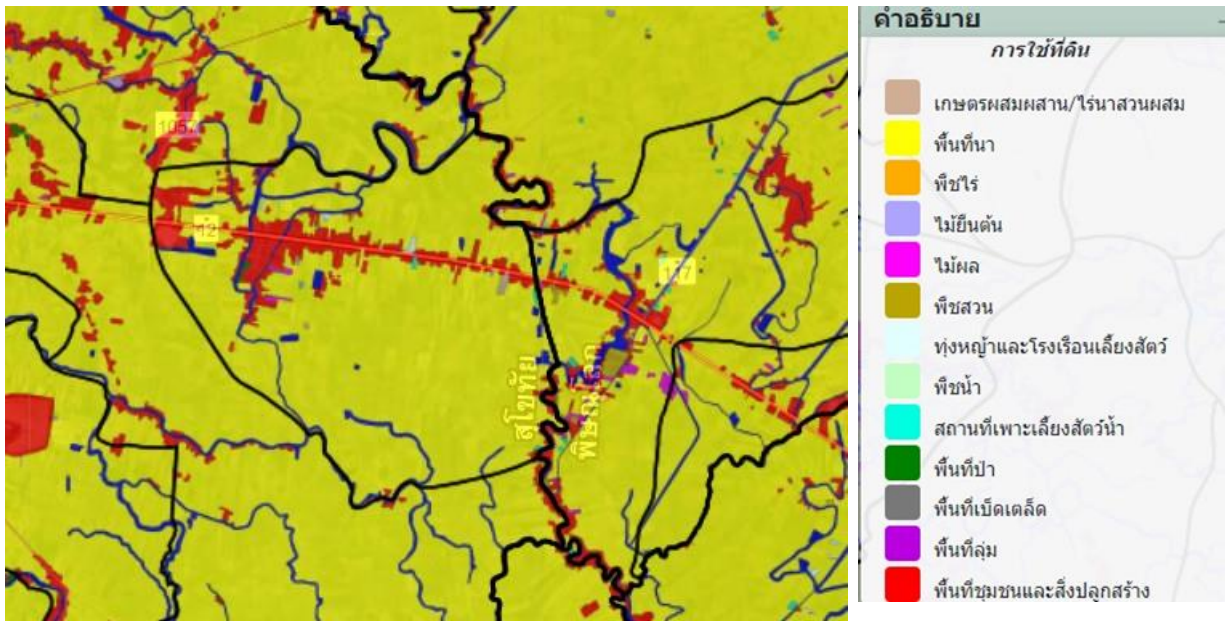

ภาพที่ 2.6 แสดงที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรตำบลบ้านใหม่สุขเกษม

2.1.2 ศักยภาพพื้นที่/ทรัพยากรด้านเกษตร

1) ข้อมูลทรัพยากรดิน

กลุ่มดินตำบลบ้านใหม่สุขเกษม ส่วนใหญ่เป็นดินเหนียวระบายน้ำไม่ดี เป็นที่ราบลุ่มน้ำท่วมในฤดูฝน เหมาะสมต่อการปลูกนาข้าว

ภาพที่ 2.7 แสดงพื้นที่ทรัพยากรดินตำบลไกรนอก

ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th/>

2) ทรัพยากรน้ำ

ตำบลบ้านใหม่สุขเกษมอยู่ในเขตชลประทานทั้งหมด 8 หมู่บ้าน พื้นที่ 18,932.44 ไร่ มีน้ำทำการเกษตรตลอดทั้งปี ซึ่งอยู่ในเขตพื้นที่โครงการบางระกำโมเดล ของโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษายมน่าน สำนักประทานที่ 3 โดยจะส่งน้ำให้เกษตรกรทำนา ตั้งแต่ 1 เมษายน – 30 กรกฎาคม อีกทั้งตำบลบ้านใหม่ยังมีคลองและแหล่งกักเก็บน้ำอีกหลายแห่ง จึงทำเกษตรได้ตลอดปีหากมีน้ำเพียงพอ

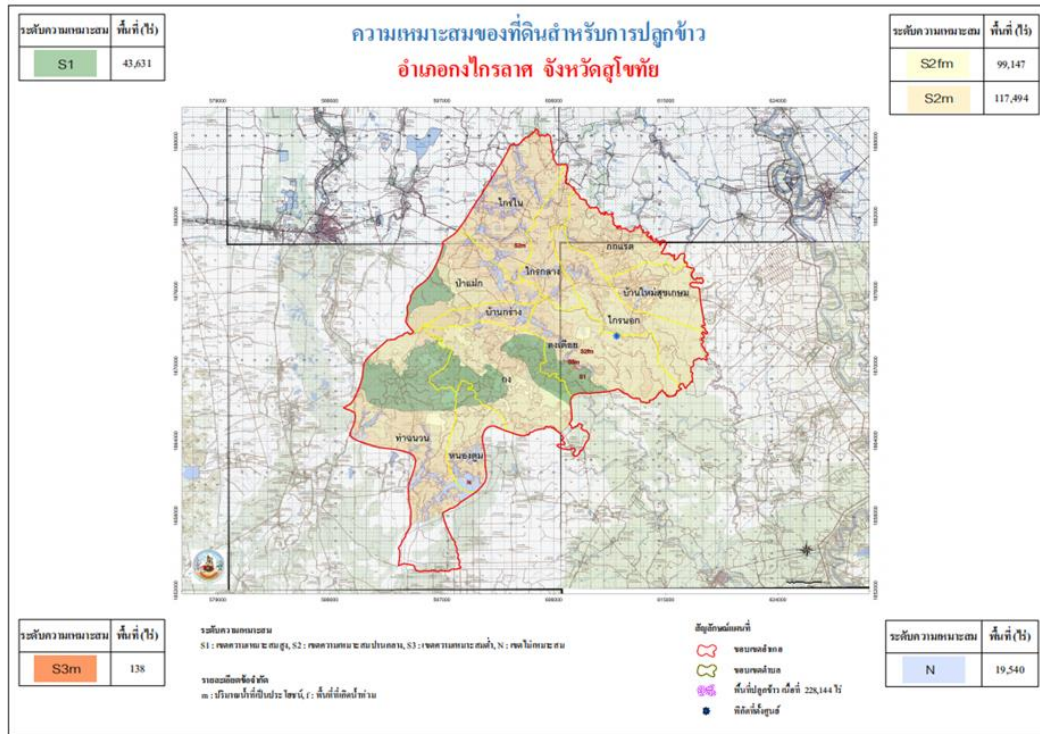
- บ่อบาดาล จำนวน 682 บ่อ
- หนองน้ำ จำนวน 3 แห่ง
- บึงสาธารณะ จำนวน 3 แห่ง
- คลองธรรมชาติ จำนวน 12 สาย

2.1.2 สินค้าเกษตรที่สำคัญ

ข้าว

1) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(1) เขตความเหมาะสม ของตำบลไทรนอกมีพื้นที่เหมาะสมปานกลาง สำหรับปลูกข้าว

ภาพที่ 2.8 แผนที่แสดงเขตความเหมาะสมที่ดินสำหรับการปลูกข้าว อำเภอไทรนอก จังหวัดสุโขทัย

2) ปริมาณการผลิต

(1) สินค้าพืช

ตารางที่ 2.1 แสดงสินค้าเกษตรด้านพืช

ลำดับ	ชนิดพืช	จำนวน ครัวเรือน	พื้นที่ปลูก(ไร่)	พื้นที่เก็บ เกี่ยว (ไร่)	ผลผลิตรวม (กก)	ผลผลิต เฉลี่ย (กก./ไร่)	ราคา ผลผลิต (บาท/กก.)	มูลค่าผลผลิต ทั้งหมด (บาท)
1.	ข้าวเจ้า	714	16,021.51	16,021.51	11,535,487.2	720	6.2	71,520,020.64
2.	แตงโมเนื้อ	2	23	23	13,5700	5,900	8.5	1,153,450

(2) ปศุสัตว์

ตารางที่ แสดงการผลิตด้านปศุสัตว์ในตำบลบ้านใหม่สุขเกษม อำเภอองไกรลาศ

จำนวนเกษตรกร	โคเนื้อ	กระบือ	สุกร	ไก่	เป็ด	สัตว์อื่นๆ
(ราย)	(ตัว)	(ตัว)	(ตัว)	(ตัว)	(ตัว)	(ตัว)
193	76	7	2,185	6,489	38,328	6

ที่มาข้อมูลจากปศุสัตว์อำเภอองไกรลาศปี ๒๕๖๔

3) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต

(1) เทคโนโลยีการผลิตข้าว

เกษตรกรตำบลบ้านใหม่สุขเกษมจะทำการปลูกข้าวโดยการทำนาหว่านน้ำตม มีการเตรียมดินโดยการไถตะ ทิ้งไว้ 7 วัน แล้วไถแปรทำเทือกหมักไว้ 1 คืบ แล้วจึงหว่านข้าว จำนวน 25 - 30 กิโลกรัมต่อไร่ พันธุ์ข้าวที่ใช้คือพันธุ์ กข 29 , กข 41, กข 49, กข 57, , สุพรรณบุรี 1 และพิษณุโลก 2 เมื่อหว่านข้าวแล้วขังน้ำไว้ในแปลงนา 1 คืบ จึงระบายน้ำออกหลังข้าวออก 7 วัน จึงฉีดพ่นยาคุมหญ้า และอีกสามวันก็สูบน้ำเข้านา พร้อมหยอดยาหอยเชอรี่ เมื่อข้าวอายุประมาณ 20 - 25 วัน จึงหว่านปุ๋ยเคมีครั้งแรกโดยใช้สูตร 16-20-0 อัตราที่ใช้ 20-25 กิโลกรัม/ไร่ และเกษตรกรบางรายก็ใช้ปุ๋ยเคมีสูตร 46-0-0 ผสมในอัตราส่วน 1 : 1 และมีการสำรวจดูโรค แมลง ศัตรูข้าว ทุกระยะเมื่อพบว่ามีการระบาด จึงมีการใช้สารเคมีซึ่งโรค แมลง ศัตรูข้าว ที่พบคือ

1. หนอนห่อใบข้าว
2. เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล
3. โรคใบไหม้
4. โรคใบขีดสีน้ำตาล
5. โรคเน่าคอรวง
6. โรคขอบใบแห้ง

ซึ่งการระบาดของโรค แมลง ศัตรูข้าว จะพบว่ามีการระบาดรุนแรงเป็นช่วง ๆ เนื่องจาก

เกษตรกรจะประกอบอาชีพหลัก คือ การปลูกข้าวนาปี นาปรังครั้งที่ 1 และนาปรังครั้งที่ 2 ทำให้ไม่สามารถตัดวงจรชีวิตของแมลงศัตรูข้าวได้ และเกษตรกรจะใส่ปุ๋ยเคมีครั้งที่ 2 โดยใช้ปุ๋ยเคมี สูตร 16-20-0 ผสมกับ สูตร 46-0-0 ใช้ผสมในอัตราส่วน 1 : 1 อัตรา 25 กิโลกรัม/ไร่ ข้าวอายุ 50-55 วัน แล้วจึงทำการเก็บเกี่ยวโดยเริ่มเกี่ยวข้าวระยะพลับพลึง โดยใช้รถเกี่ยวนวนราคาไร่ละ 400-430 บาท เมื่อเก็บเกี่ยวแล้วก็นำข้าวเปลือกไปขายที่ท่าข้าวในเขตตำบลบ้านใหม่สุขเกษม

- การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว

เกษตรกรไม่นิยมการตากข้าวเปลือก เนื่องจากไม่มีลานตากข้าวเปลือก คุณภาพข้าวเปลือกมีความชื้นประมาณ 25%

- ปริมาณผลผลิตข้าวนาปี ข้าวนาปรัง

- ข้าวนาปี พื้นที่ปลูกข้าวนาปีตำบลบ้านใหม่สุขเกษม มีจำนวน 18,435 ไร่ ผลผลิตโดยเฉลี่ย 700 กิโลกรัม/ไร่ ผลผลิตรวมประมาณ 1,2904.5 ตัน ราคาผลผลิตกิโลกรัมละ 6.2 บาท ตันละ 6,200 บาท

- ข้าวนาปรัง พื้นที่ปลูกข้าวนาปรังตำบลบ้านใหม่สุขเกษม มีจำนวน 16,435 ไร่ ผลผลิตโดยเฉลี่ย 750 กิโลกรัม/ไร่ ผลผลิตรวมประมาณ 13,826.25 ตัน ราคาผลผลิตกิโลกรัมละ 7.5 บาท ตันละ 7,500 บาท

ปฏิทินการผลิตข้าวตำบลบ้านใหม่สุขเกษม

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ข้าวนาปี					△							
ข้าวนาปรัง											△	

สัญลักษณ์ ↔ ช่วงฤดูปลูก △ ปลูกสูงสุด
 ↔ ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว ▽

ภาพที่ 2.9 แสดงระบบการปลูกพืชตำบลบ้านใหม่สุขเกษม

ต้นทุนการผลิตข้าวนาปี ตำบลบ้านใหม่สุขเกษม

1. ค่าวัสดุ

- ค่าเมล็ดพันธุ์ 25 กก. ๆ ละ 17 บาท	=	425	บาท
- ค่าหว่านไร่ละ	=	50	บาท
- ปุ๋ยเคมี	=	1,225	บาท
สูตร 16-20-0			
สูตร 46-0-0			
- ค่าหว่านปุ๋ยไร่ละ 50 บาท 2 ครั้ง	=	100	บาท
ค่าอื่น ๆ			
- ฮอร์โมนอาหารเสริม	=	40	บาท
- ค่าสารเคมีกำจัดวัชพืช	=	250	บาท
- ค่าฉีดสารเคมีวัชพืช 2 ครั้ง	=	100	บาท
- ค่าสารเคมีกำจัดศัตรูพืช	=	350	บาท
- ค่าฉีดสารเคมีศัตรูพืช 2 ครั้ง	=	100	บาท
- ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	=	500	บาท

2. ค่าแรงงานค่าจ้าง

- ค่าเตรียมดินรถไถใหญ่ปั่นและรถไถเล็กทำเทือก	=	450	บาท
- ค่ารถเกี่ยวนา	=	400	บาท
- ค่าขนส่งผลผลิต	=	80	บาท
- ค่าเช่าที่ดิน	=	500	บาท

รวม

4,570 บาท

ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ (กก.)		810	บาท
ราคาที่ขายได้ (บาท/กก.)		8.0	บาท
รายได้ต่อไร่ (บาท/ไร่)		6,480	บาท
กำไรสุทธิ (บาท/ไร่)		<u>1,910</u>	บาท

ต้นทุนการผลิตข้าวนาปรัง ตำบลบ้านใหม่สุขเกษม

1. ค่าวัสดุ

- ค่าเมล็ดพันธุ์ 25 กก. ๆ ละ 17 บาท	=	425 บาท
- ค่าหว่านไร่ละ	=	50 บาท
- ปุ๋ยเคมี	=	1,225 บาท
สูตร 16-20-0		
สูตร 46-0-0		
- ค่าหว่านปุ๋ยไร่ละ 50 บาท 2 ครั้ง	=	100 บาท
ค่าอื่น ๆ		
- ฮอร์โมนอาหารเสริม	=	40 บาท
- ค่าสารเคมีกำจัดวัชพืช	=	250 บาท
- ค่าจ้างฉีดสารเคมีวัชพืช	=	100 บาท
- ค่าสารเคมีกำจัดศัตรูพืช	=	450 บาท
- ค่าฉีดสารเคมีศัตรูพืช 3 ครั้ง	=	150 บาท
- ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	=	700 บาท

2. ค่าแรงงานค่าจ้าง

- ค่าเตรียมดินรถไถใหญ่ปั่นและรถไถเล็กทำเทือก	=	450 บาท
- ค่ารถเกี่ยวนา	=	400 บาท
- ค่าขนส่งผลผลิต	=	80 บาท
- ค่าเช่าที่ดิน	=	500 บาท

รวม 4,920 บาท

ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ (กก.) 820 บาท

ราคาที่ขายได้ (บาท/กก.) 8.2 บาท

รายได้ต่อไร่ (บาท/ไร่) 6,724 บาท

กำไรสุทธิ (บาท/ไร่) 1,804 บาท

- แหล่งสินเชื่อเพื่อการเกษตร

เงินทุนที่เกษตรกรตำบลบ้านใหม่สุขเกษมใช้จ่ายในการลงทุนเพื่อการเกษตรมีที่มา ดังนี้

- แหล่งเงินทุนจากรธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
- แหล่งเงินทุนจากสหกรณ์การเกษตร
- แหล่งเงินทุนหมุนเวียน (กองทุนหมู่บ้าน, กขคจ. ฯลฯ)
- จากเงินออมของตนเอง
- แหล่งเงินทุนพ่อค้าคนกลาง
- แหล่งเงินทุนผู้ขายปัจจัยทางการเกษตร

- แหล่งรับซื้อผลผลิต

ผลผลิตข้าวเปลือกที่เกษตรกรผลิตได้ ประมาณ 90 % เกษตรกรจะนำผลผลิตไปจำหน่ายให้กับพ่อค้าและทำข้าวในท้องถิ่น มีบางส่วนที่เกษตรกรเก็บไว้บริโภคในครัวเรือน และเกษตรกรก็จะเข้าร่วมโครงการของรัฐบาล

สถานการณ์ราคาข้าวอยู่ในภาวะทรงตัวถึงราคาลดลง ขึ้นอยู่กับคุณภาพผลผลิตและปริมาณผลผลิตที่ออกสู่ตลาด และสภาพอากาศฝนฟ้าตก ราคาข้าวจะถูกกด ซึ่งข้าวเปลือกส่วนใหญ่เมื่อเก็บเกี่ยวแล้วจะนำไปขายที่ทำข้าวเลย ไม่มีนิยมนการตากข้าวเพื่อลดความชื้น

- ทำข้าวพรเทพ หมู่ 6 ตำบลบ้านใหม่สุขเกษม อำเภอ กงไกรลาศ สุโขทัย 64170 โทรศัพท์ 081 785 7655
- โรงสีโชคชัยธัญญกิจ
ที่อยู่: 116 ตำบล บ้านใหม่สุขเกษม อำเภอ กงไกรลาศ สุโขทัย 64170 โทรศัพท์: 055 616 311
- บริษัท โรงสีข้าวสภาพไรซ์มิลล์ จำกัด
ที่อยู่: 111 หมู่ 3 ตำบล กกแรต อำเภอ กงไกรลาศ สุโขทัย 64170 โทรศัพท์: 055 601 014
- บ.ชูชัยอินเตอร์ไรซ์ จก. ที่อยู่ 56 ตำบล กกแรต อำเภอ กงไกรลาศ สุโขทัย 64170 โทร: 055 601 014

เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

ตำบลบ้านใหม่สุขเกษม มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบด้านการผลิตและแปรรูป จำนวน 1 ราย คือ นายประครอง สำอางยอด หมู่ 3 ตำบลบ้านใหม่สุขเกษม ต้นแบบด้านการผลิตแบบไร่นาสวนผสม

2.1.2 ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข (รายละเอียดตามตาราง)

ตารางแสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชน ที่ประสบปัญหา)	ความสำคัญเร่งด่วน
ด้านพื้นที่และทรัพยากร 1. มีปัญหาน้ำท่วมในฤดูน้ำหลาก	สภาพภูมิประเทศเป็นพื้นที่ ลุ่มต้ำน้ำท่วมขัง ในฤดูฝน	โครงการบางระกำโมเดล เริ่มปลูกข้าว นาปี ตั้งแต่ 1 เมษายน เพื่อจะได้เก็บ เกี่ยวก่อนฤดูน้ำหลาก	ตำบลบ้านใหม่สุขเกษม	ค่อนข้างด่วน
ด้านการผลิตสินค้าและการตลาด 1. ต้นทุนการผลิตสูง	ต้นทุนการผลิตสูงจากการ ขึ้นราคาของปุ๋ย สารเคมี ค่าแรงที่สูงขึ้น และขาด อำนาจในการต่อรองในการ ซื้อปัจจัยการผลิต	1. ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยลดต้นทุน เช่น การใช้แม่ปุ๋ย ปุ๋ยหมัก น้ำหมัก สาร ชีวภัณฑ์ 2. ส่งเสริมความรู้และการใช้ เทคโนโลยีที่เหมาะสม เช่นการใช้ปุ๋ย ตามหลักวิชาการ การวิเคราะห์โรค แมลง และการใช้เครื่องจักรทุ่นแรง เช่น เครื่องหยอด และโดรน 3. ส่งเสริมการรวมกลุ่มในรูปแบบ แปลงใหญ่เพื่ออำนาจต่อรองราคา	ตำบลบ้านใหม่สุขเกษม	ปานกลาง

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชน ที่ประสบปัญหา)	ความสำคัญเร่งด่วน
<p>ด้านการผลิตสินค้าและการตลาด</p> <p>2. ราคาขายต่ำ ไม่สามารถต่อรองได้</p>	<p>เนื่องจากเป็นการผลิตรายบุคคล จะขายตามท่าข้าวโรงสี ในพื้นที่ใกล้เคียง ไม่มีอำนาจต่อรองราคา ทำให้ถูกกดราคา นอกจากนี้เกษตรกรยังปลูกข้าวที่ไม่ตรงตามความต้องการของตลาด และไม่มีมาตรฐาน</p> <p>เกษตรกรขายข้าวที่มีความชื้นสูงทำให้ราคาผลผลิตลดลง</p>	<ol style="list-style-type: none"> ส่งเสริมการรวมกลุ่มในรูปแบบแปลงใหญ่เพื่ออำนาจต่อรองราคา ส่งเสริมการปลูกข้าวที่ตรงตามความต้องการของตลาด ส่งเสริมการผลิตข้าวที่ได้มาตรฐาน เช่น GAP มาตรฐานอินทรีย์ ส่งเสริมการเพิ่มมูลค่าแปรรูปและพัฒนาผลิตภัณฑ์ เช่น บรรจุภัณฑ์ที่เป็นเอกลักษณ์ของตำบล การทำตลาดออนไลน์ เป็นต้น 	<p>ตำบลบ้านใหม่สุขเกษม</p>	<p>ปานกลาง</p>

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชน ที่ประสบปัญหา)	ความสำคัญเร่งด่วน
<p>ด้านการเกษตรและองค์การการเกษตร</p> <p>1. ขาดองค์การสนับสนุนด้านการตลาด</p>	<p>เกษตรกรขาดความรู้เรื่อง การตลาด และไม่มีการติดต่อหน่วยงานที่มีสามารถผลักดัน ตลาดได้</p> <p>เกษตรกรขาดการสนับสนุน</p>	<p>ติดต่อหน่วยงานที่มีความรู้ด้านการตลาดมาให้ความรู้แก่เกษตรกร หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้การสนับสนุน</p>	<p>ตำบลบ้านใหม่สุขเกษม</p>	<p>ปานกลาง</p>
<p>ด้านการเกษตรและองค์การการเกษตร</p> <p>2. ปัญหาหนี้สินเกษตรกร</p>	<p>เกษตรกรส่วนใหญ่ขาดเงินทุน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการผลิต มีการกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงิน ธกส. , สหกรณ์ฯ แหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้าน และกองทุนต่างๆ มาลงทุน อีกทั้งเมื่อผู้ได้มวงเงินเกษตรกรยังใช้วิธีเชื่อปัจจัยการผลิต เมล็ดพันธุ์ ปุ๋ย ยา ทำให้มีต้นทุนสูง เพราะเสียดอกเบี้ยหลายต่อ</p>	<p>นโยบายช่วยเหลือเกษตรกร ด้านแหล่งเงินทุน สนับสนุนในรูปแบบของการรวมกลุ่ม การซื้อปัจจัย</p>	<p>ตำบลบ้านใหม่สุขเกษม</p>	<p>ค่อนข้างเร่งด่วน</p>

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชน ที่ประสบปัญหา)	ความสำคัญเร่งด่วน
ด้านการแปรรูปผลผลิตและผลิตภัณฑ์ 1. วิทยาการหลังการเก็บเกี่ยว 2. ขาดความรู้ในการแปรรูปผลิตภัณฑ์ 3. ไม่มีตลาดรองรับ	เกษตรกรเกี่ยวข้าวที่มีความขึ้นสูง และขาดแรงงานและสถานที่ในการตากข้าวเพื่อลดความชื้น เกษตรกรไม่มีความรู้ด้านการแปรรูปผลผลิต การเพิ่มมูลค่าสินค้า และการตลาดที่ทันสมัย เช่นการตลาดออนไลน์	จัดหาผู้มีความรู้ ความชำนาญ มาให้ความรู้กับเกษตรกร สร้างลานตากข้าวชุมชน และส่งเสริมการรวมกลุ่ม	ตำบลบ้านใหม่สุขเกษม	ปานกลาง

ตารางการวิเคราะห์ Swot และ Tows Matrix

	จุดแข็ง (S)	จุดอ่อน (W)
	<ol style="list-style-type: none"> 1. พื้นที่เขตชลประทาน 2. ผู้นำชุมชนเข้มแข็ง 3. พื้นที่เหมาะสมในการปลูกข้าว 	<ol style="list-style-type: none"> 1. เกษตรกรขาดความรู้เรื่องการเพิ่มมูลค่าสินค้า 2. เกษตรกรมีหนี้สิน 3. มีน้ำท่วมขังในฤดูน้ำหลาก 4. ขาดแรงงานในครัวเรือนเกษตรกร
โอกาส (O)	SO	WO
<ol style="list-style-type: none"> 1. มีเส้นทางคมนาคมที่สะดวกในการขนส่งสินค้าเกษตร 2. มีแหล่งรับซื้อผลผลิตในชุมชน 3. มีเทคโนโลยีในการช่วยลดต้นทุนการผลิต 4. มีหน่วยงานรัฐสนับสนุนความรู้และงบประมาณ 	กลยุทธ์เชิงรุก <ol style="list-style-type: none"> 1. สร้างเกษตรกรต้นแบบในตำบล 2. ให้ความรู้เรื่องการตลาดนำการผลิตและเทคโนโลยีต่าง ๆ 	กลยุทธ์เชิงแก้ไข <ol style="list-style-type: none"> 1. ส่งเสริมการทำการเกษตรให้เกษตรกรพัฒนาผลิตภัณฑ์ เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า 2. บูรณาการความร่วมมือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สนับสนุนงบประมาณให้ใช้เทคโนโลยีใหม่เพื่อลดการใช้แรงงานคน และการลดต้นทุนการผลิต
ภัยคุกคาม (T)	ST	WT
<ol style="list-style-type: none"> 1. ราคาสินค้าเกษตรมีความแปรปรวนทำให้เกษตรกรมรายได้น้อยลง 2. ราคาปุ๋ย สารเคมีกำจัดวัชพืชปราบศัตรูพืช มีราคาสูงขึ้น 	กลยุทธ์เชิงป้องกัน <ol style="list-style-type: none"> 1. ส่งเสริมการรวมกลุ่มของเกษตรกร เพื่อเพิ่มอำนาจต่อรองในการซื้อปัจจัยการผลิต และการขายผลผลิต 2. ส่งเสริมความรู้ การลดต้นทุนการผลิต การใช้ปุ๋ยอย่างมีประสิทธิภาพ และสารชีวภัณฑ์ 	กลยุทธ์เชิงรับ <ol style="list-style-type: none"> 1. ส่งเสริมอาชีพเสริมหลังจากว่างเว้นการทำเกษตรกรรม 2. จัดหากองทุนเพื่อสนับสนุนกลุ่มเกษตรกร